

Előző szerkesztő:
MURÁNYI JÓZSEF.
Főmunkatárs:
HERBOLY FERENC.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kassa,
Kossuth-utca 16. szám.
Telefonszám: 150.
Hirdetések díjszabás szerint

NAPLÓ

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:
Egy évre . . . 14 K — f.
Fél évre . . . 7 K —
Negyedévre . . . 3 K 50 f.

Vidéki előfizetőknek havonta
50 fill. bélyegköltéssel több.

Megjelenik mindennap
délután 5 órakor.

Bánffy Dezső levelei.

Kassa, márc. 6.

Bánffy Dezső két levele foglalkoztatja újabban a közvéleményt. A mindég érdekes, mindég egyéniség Bánffy két levelével, melyet a szegedi választókhoz, utóbb Kossuth Ferenchez intézett, bebizonyította, hogy olyan politikus, akivel alaposan számolni kell, de aki egységes nemzeti küzdelemre megbízható és becses nem lehet. Számolni kell vele, mint oly államférfiival, ki máról-holnapra könnyen alkuszik meggyőződésével, különösen ha ebből hatalmi aspiráció tápot nyerhetnek. Számolni kell vele, mint olyan politikussal, aki saját egyéniségének érvényesülését előbbre tartja az egységes nemzeti küzdelemnél.

És akik ezzel számot vetettek, de mégis megbíztak benne: vezérő bizottság ma már világosan látja, hogy Bánffy csak addig tartotta szükségesnek a nemzeti ügy harcosaival való harmonikus együttműködést, míg hatalmi vágyainak érvényesülését gátolta a koalíció nagy népszerűsége, míg a király — aki ösmeri a könnyen megalkuvó Bánffyt — a politikai válság megoldását oly férfakkal tárgyalta, kiknek politikai állandóságában biztos volt, nos addig Bánffy nem bátorkodott másként gondolkodni, mint a koalíció. Most azonban a nemzet egyes rétegeiben beállott fáradó, csüggedte hangulatot kiaknázza, kirug a közös szekérrud mellől s egy rántással meg akarja menteni a hazát. Csakhogy míg egyet rándít, Bécs felé pislant s a haladók programjának elorozásával még egy rugást csinál és ez a koalíciónak szól.

Nem akarjuk az ösmeretes részleteket taglalni. Nyílt és világos dolog, hogy Bánffy elárulta eddigi politikai szövetségeseit, hűtlenül megszegte a fegyverbarátságot és végre elérkezett ahhoz a stációhoz, hová eddig is beillett: leszámolt vele végkép a nemzet, leszámoltak vele azok is, akik eddig csapongó politikai utjain kísérték és hittek elveinek őszinteségében.

Bánffy cserben hagyta a nemzet küzdelmét, elárulta Judása nyelvén. Lehet, hogy elérte célját s ő lesz az a politikus, akit Bécs keresett, de eddig nem talált, a Fejérváry politika folytatója. Lehet, ő lesz az a parlamenti férfiú, aki a választásokat vezetni fogja. Akármi lesz, vagy lehet, egy bizonyos, hogy Bánffy ma már ellenségeink közé tartozik. Oda állíthatjuk Tisza mellé, — nem, az becsületesebb — Fejérváry mellé.

Ez a csalódás nem lehet azonban oly mélyreható következményeiben oly veszedelmes, mint netán Bánffy gondolta. Ő elvágta maga alól azokat a gyökereket, melyek a nemzetből eredtek. Nekünk kötelességünk a gyökereket mélyíteni. A függetlenségi pártra vár ma már az az elengedhetetlen kötelesség, hogy programját az alkotmányért vívott küzdelmét oly alapra fektesse, mely az egész osztatlan nemzetet lelkesítheti. Az abszolutizmussal szemben csak úgy vivhatjuk meg sikeresen harcunkat, ha a jogok osztogatásában nem vagyunk szűkeblűek a jogtalan néppel. Választások lesznek, valamikor föltétlenül lesznek, sőt lehet, hogy küszöbön állnak. Sikeres küzdelmet csak úgy folytathatunk az osztrák politika ellen, ha a koalíció eddigi programját kibővíti az általános választói jog proklamálásával s ezzel indul a választási harcba. A népjogok küzdelmének letéteményese a függetlenségi párt, legyen kezdeményezésére hát, mint számszerint a legnagyobb parlamenti párt, a népjogok teljes kiterjesztésének.

A választói jog kibővítése ma már oly gondolat, melyet kiirtani nem lehet, nem szabad. Egy oly nemzet, melynek minden fia jogokat élvez, abszolutizmussal többé nem lesz leigázható! Ha ellenünk, a nemzeti ügy harcosa ellen minden fegyverrel támadnak, mi erősítjük magunkat a legerősebb fegyverrel, a néppel.

Bánffy elvágta maga alól a nemzet gyökereit, mi gyökerezzük teljesen magunkhoz a nemzet valamennyi tagját!

Március idusa Kassán.

(Ünnepség a kassai színházban.)

Kassa, márc. 6

Március idusát Kassán az idén a szoktnál is nagyobb fényvel fogják megünnepelni. Minden testület és egyesület siet a szabadságszerző, rügybontó márciusi megváltó napot impozáns ünnepséggel és díszes programmal megünnepelni.

A Kazinczy-kör e hó 14-én délután 5 órakor a Schalkház-szálló nagytermében szabadságünnepet rendez, amelyen az ünnepi beszédet Nyulászi János dr. fogja elmondani. Másnap az intézetek ifjúsága és több egyesület tart hazafias ünnepélyt. Az ünnepségek sorozatát a kereskedők köre zárja be, amely vasárnap e hó 18-án délelőtt tartja meg saját helyiségeiben az ünnepélyt. A legérdekesebb ünnepély kétségkívül a kassai nemzeti színházban fog lezajlani.

A kassai ifjúság március idusának előestéjén, e hó 14-én a kassai nemzeti színházban fényes díszelőadást tart, amelynek rendezését Bartha István helyettes igazgató és ifj. Hedry L. jogásznök vállalták magukra. Az ünnepséget a kassai jogász, gazd. és közigazgatási tanfolyami hallgató ifjúság együttesen rendezi, hogy az előadás minél impozánsab legyen. Az ifjúság az előadás közreműködik és 120 tagot állít be a tömegjelenésekbe és előképekbe is. A program kerete a következő:

1. Prolog. Szavalja, K. Császár Sándor.
2. Hadak útja színműből két jelenés. Közreműködnek: Hedry Lőrinc (Petőfi), Perényi Ede (Jókai), Bernáth Gyula (Irinyi) Tóth Árpád (Vasvári), Mátray Sándor (Zakár Gergely) Kornhauser Zsigmond (egy német polgár), egy jegyzőtanfolyamhallgató (második polgár.)
3. Nagy előkép, az ifjúság 120 tagjának közreműködésével.
4. Tárogató tercet. Játsszák Szilágyi István és ifj. Hedry Lőrinc cigánykísérettel.
5. Kossuth imája a kápolnai csatatéren elesettek felett. Előkép 120 ifju közreműködésével.
6. Szőnyei Ilonka énekszám.
7. Toborzó. I telvonásos darab, irta Bartha István. Játsszák K. Császár Sándor (hadnagy), ifj. Hedry Lőrinc (Laci). A darabban levő énekszámokat Radványi Dezső adja elő.

A próbák ma kezdődnek. A három intézet ifjúságát a Stefanovits-culkrásza kirakatában kitett hirdetés fogja értesíteni napokint a színpadon tartandó próbák idejéről. A fenti műsor csak a váza az ünnepségnek, mert a darabok keretében szavallatok és énekszámok fogják éleníteni a gyönyörű programot.

Legujabb

Brassói férfi divatkelméket, Zsolnai női divatkelméket, Kézsmárki asztalneműt és vásznat, Rózsahegy pamutvásznat, Torontáli szőnyeget, függönyöket és butorkelméket, Besztercebányai, Pinkafői és Brassói pokrócokat, Ó-Budai és Székesfehérvári mosó Crettonokat állandóan nagy választékban raktáron tartunk és a **legjutányosabb áron** ajánljuk ezen kitűnő jöminőségű magyar gyártmányokat a n. é. közönségnek.

Kiváló tisztelettel Széman Testvérek Kassa, főutca 62.

TÁVIRATOK.

— A Napló eredeti távirata. —

Az új ügyvivők.

Bpest, március 6.

Az új pénzügyi ügyvivő, dr. Hegedüs Ferenc közigazgatási bíró, kinevezését csak azért nem tették még közzé a hivatalos lapban, mert a többi kinevezéssel egyidejűleg akarják közzétenni.

Bizonyos most már, hogy Lányi Bertalan is marad és így a pénzügyi tárcán kívül csakis a közoktatásügyi és honvédelmi tárcákat fogják betölteni a már ismeretes jelöltekkel.

Fejérváry kihallgatáson.

Budapest, márc. 6.

A „Magyar Estilap” értesülése szerint Fejérváry holnap utazik Bécsbe és csütörtökön délelőtt 10 órakor külön kihallgatáson fogadja a király. Ezen a kihallgatáson fogja Fejérváry a miniszteri kinevezésekre vonatkozó előterjesztéseit megtenni.

Ezzel szemben a félhivatalos „Magyar Nemzet” kijelenti, hogy ez a hír koholmány.

A pesti megyeházáról.

Budapest, március 6.

A pesti vármegyeházán minden csendes. Beniczky Lajos, a nyugdíjazott alispán Buth Károly miniszteri osztálytanácsossal folytatta a hivatalok átadását. Beniczky még ma bucsuzik tisztviselőtársaitól.

Csapó Loránt, a kinevezett alispán, a mai napot is Rudnay Béla királyi biztossal töltötte. Együtt sütik-főzik a tervezetet, hogy mint lehetne a tisztviselőket maradásra bírni. Csapó hivatalát különben csendőrök őrzik.

Bánffy lépése.

Budapest márc. 6.

A politikai világot Bánffy Dezső bárónak a koalícióból való kilépése uralja és foglalkoztatja. Általában az a vélemény, hogy Bánffy állásfoglalása a helyzetre hatással nem lesz, csak növekedni fog ezáltal azon csoportok száma, amelyek eddig is egy célért küzdöttek és küzdeni fognak továbbra is: a nemzet jogainak érvényesüléseért.

A máhdi meghalt.

Algir, márc. 6.

A nigeriai főbiztos jelenti, hogy a máhdi ma meghalt.

Vasuti katasztrófa.

Charkov, márc. 6.

Jasznyikoból jelentik, hogy ott vasuti szerencsétlenség történt. Az állomáson kisklont egy vonat. Négy személy meghalt, nyolcan pedig súlyosan megsebesültek.

HIREK.

Páris elnökölni készül.

Páris Gábor a Pongrácz alispán helyettese, főjegyző helyettese és egyéb másféle helyettese március hó 8-ára Abauj-Torna vármegye központi választmányát ülésre hívta össze. A központi választmány tagjai már meg is kapták a meghívót, mely hűségese másolata annak a meghívónak, a melyet még Ferdinandy Gyula készített. Persze így aztán csak elbajlódnak vaia hogy a közgazgatással, ha még egy meghívó eredeti szövegezésé se futja nagy szellemi képességeikből. És ezekre van bízva Abauj-Torna megye közigazgatása!

Ingyen röpiratok.

Abauj-Torna vármegyében most száz számmra terjesztik a Felsőmagyarország kiáltványát, mely felsőbb megrendelésre akkor készült, mikor a Napló közölte a füzéri járás alkotmányvédő bizottságának felhívását Abauj-Torna vármegye közönségéhez, hogy adót senki se fizessen és katonának önként senki fia ne jelentkezzen. A „F.g” kiáltványa „az urak ellen” beszél, mint akik a népnek jogokat nem adnak s hirdeti rava-szul a császári demokráciát. A világos tendenciájú röpirat szerencsére nem talál olvasót. A vidékiek, hol csak érik, a szemétdombra vetik.

— Uj jogtudományi doktor. A kolozsvári egyetemen a minap avatták a jogtudományok doktorává Rottenberg Henriket. A tehetséges és szimpatikus fiatal ember a kassai újságírók sorából való, akit kassai újságírói működése révén is kedvel a közönség.

— Házasság. Reichmann Vilmos Szikszórol e hó 14-én tartja Forró-Encsen esküvőjét Krausz Margit kisasszonnyal, özv. Krausz Israelné leányával.

— Fodor Sándor a hazáról. Lapunk mai számához mellékelten közöljük Fodor Sándor pápai praelátus költői szárnyalású hazafias beszédét, mely 1906. március 4-én az orsolya szűzek templomában, a hazáért tartott isteni tiszteleten mondott el.

— A válság és a tisztviselők hitele. Egy kassai törvényhatósági tisztviselő érdekes dolgokat mondott el nekünk arról, hogy a szomorú politikai helyzet mennyire érezteti hatását még a magánéletben is. Így a tisztviselők hitele teljesen megingott. Hosszu évi, törlesztéses kölcsönöket úgy a vidéki, mint a fővárosi pénzintézetek most avval az indokolással mondanak föl sorra, hogy a politikai helyzet miatt nem lehet tudni, meddig marad meg az illető hivatalában, nem mozdítják-e el vagy függesztik föl a következő pillanatban. Így sok család válságos helyzetbe jut, mert a fölmondott összegnek újabb kölcsön útján való fedezése még bajosabb az általános bizalmatlanság miatt. A hitelszerzés meg van nehezítve, a tisztviselők pedig újabb gondokkal terheltetnek meg.

— Bercsényi László hazaszállítása.

Lapunk legutóbbi számában megírtuk, hogy a francia kormányrendelkezése alapján gróf Bercsényi László hamvait haza fogják szállítani és hogy a hamvakat a kassai Erzsébet székesegyház építendő mauzoleumban a többi Rákóczi emigránsé mellé fogják valószínűleg elhelyezni. Egy távirat szerint a hamvak hazaszállítása ügyében most fordulat állt be. De la Rupelle vicomtesse, a hős női leszármazottja, Rouvier miniszterelnökhöz intézett levelében tiltakozik ösátyja hamvainak hazaszállítása ellen és a következőket írja: „A miniszteriumnak nincsen jogafőseim hamvai felett rendelkezni. Különbben is őseim, mint a huszárezredek alapítója, Franciaország dicsőségével egybeforrt. En, a hamvak elszállításának személyesen ellene fogok szegülni.

— Ima a hazáért az ev. templomban. Vasárnap délelőtt lélekemelő, magasztos istentiszteletnek volt színhelye a Kossuth-Lajos utcai lutheránus templom. Homola István, a kassai ágostai evangélikus egyház-köztség érdemes derék lelkesze gyönyörű hitshírnökletet és imát mondott a romlásba jutott hazáért. A predikáció az ájtatos hívőkre, akik a templomot zsúfolásig töltötték meg, nagy hatást gyakorolt.

— Kassai iparosok figyelmébe. I. Pályázat a kereskedelmi miniszterium által ke-

ze't Goldberger alapítvány 1905. évi kamatából alapított 7 darab 300 és 1 darab 226 koronás segélydíjra. E segélydíjra pályázhatnak szakmájukban kivált józan életű, de fiatalon elhunyt, képesítéshez kötött ipart üzőt magyarhonos iparosmesterek szegénysorsu özvegyei vagy szegénysorsu, de 18 évet még be nem töltött (fiu, esetleg leány) árvái. A pályázatnál özvegyek, kik férjüket iparát folytatják, árvák, kik atyjuk iparát választották életpályául s mint ilyenek segéd vagy tanoncmínőségben alkalmazva vannak, avagy ugyanazon szakmába vágó ipari szakiskolába (felső ipariskolába) járnak, az odaitélésnél előnyben részesülnek. A pályázat március 31-én jár le. A pályázat egyéb feltételei a kassai kereskedelmi és iparkamara titkári hivatalánál megtekinthetők. — II. Pályázat a kereskedelmi miniszterium által kezelt Voigtländer Frigyes-féle Mária Valéria 1905. évi kamataiból alakított két darab egyenkint 1082—1082 koronás ösztöndíjra. Ezen ösztöndíjra pályázhatnak oly képesítéshez kötött ipart üző szegényebb sorsu, érdemes, szakmájukban kiváló és józan életű olyan kezdő fiatal magyarhonos iparos mesterek, vagy idősebb segédek, kik katonai szolgálatukat már teljesítették vagy az alól jogérvényesen teljesen felmentettek és a kik, ha mesterek, legalább egy 1 évet, ha segédek, legalább 5 (öt) évet töltöttek ezen minőségben. A katonai szolgálatban töltött idő ezen időbe be nem számítható és általában csakis a tényleges műhelyi gyakorlatl töltött évek vehetők számba. A pályázati folyamodványban megemlítendő az, hogy a folyamodó az ösztöndíjat milyen célra igényli. (továbbképzés, berendezés, vagy forgótöke céljából.) A pályázat márc. 31-én jár le. A pályázat többi feltételei a kassai kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthetők.

— Petőfi és egy kassai család.

A Vasárnapi Ujság legutóbbi számában érdekes leveleket közöl, amelyek arra a baráti viszonyra vonatkoznak, amely Petőfi Sándor és a kassai Novelly-családnak egyik tagja néhai Novelly József között fennállott. Amikor Petőfi 1846-ban Eperjesen járt Kerényi Frigyes barátjánál, megismerkedett Novelly Józseffel, aki akkor már régi tisztelője volt. Novelly József a Kerényi-Cristmann-féle házban levő gyógyszerárban gyakornokoskodott és szabad óráiban a német költészetnek élt. Petőfivel sokat érintkezett, leveleit pedig kegyelettel őrizte meg. A levelek érdekes levelet vetnek Pest március-előtti irodalmi és közéletére. Novelly a szabadságharc után visszatért Kassára, ahol családja már régóta egyike volt a legelőkelőbb patricius-nemzetségeknek. Novelly József a 70-es évek elején szerkesztője volt a Kaschauer Zeitungnak és a német muzsához mindig hű maradt.

— Kiöntött a Vág. Liptószentmiklós-ról jelentik, hogy a mostani hosszas esőzés és havazás a Vág folyót annyira megdagasztotta, hogy számos helyen kiöntött.

— Jégzajlás a Hernádon. A tavaszi időjárás folytán a Hernádon megindult a jégzajlás. A Hernád medre erősen megdagadt s ha a vízállás így emelkedik áradástól is félhetünk. A jégzajlás következményeinek elkerülésére a városi gátnál minden előkészületet megtettek.

— Egy gazdátlan egyenruha. Tegnap éjjel a Preszl-féle Szepsi-uti vendéglőben egy tűzérkatonai egyenruhát találtak, amelynek belésén Müller név olvasható. Az egyenruhát a rendőrségnek szolgáltatatták be, amely az esetet a katonai térparancsnokságnak jelentette be. Az egyenruhát valószínűleg egy katonaszökevény hagyta a vendéglőben.

— **Garázda legény.** Márta József szászfai legény tegnap este az Erzsébet-téri Hermann-féle vendéglőben berugott és annyi garázdaságot követett el, hogy a vendéglős ki akarta dobni. Mártha erre megfenyegette az ottlevőket, hogy mindenkit le fog szurni. A vendéglős rendőrt hivatott, aki Mártát előállította, megmotozták és egy hat lövetű töltött revolvért koboztak el tőle. Az eljárást megindították.

— **A kiskoru betörők.** Skovrankó István, Skovrankó János és Gajdos Stefánia 11—12 éves kiskoru gonosztevőket, akik az utóbbi időben számos lopást és betörést követtek el, a rendőrség 8—8 napi elzárásra ítélte el.

— **Kitiltott cigányok.** A rendőrség azt a 16 tihanyi, kassauifalusi és miszlókai cigányt, akiket az állomáson szénlopáson érték rajta, a város területéről 3 évre kitiltotta.

— **Összerombolt pályaudvar.** Rajec-fürdőn szombaton reggel óriási robajjal egy hatalmas sziklatömb levált az áll más mellett levő hegyről és a Perronra zuhant, amelyet teljesen összeszuszott. Emberéletben szerencsére nem esett kár. A Rajec-felől Zsolnára tartó vonatok a vágányra zuhant sziklatömb miatt két órai késéssel érkeztek meg.

— **Dr. Stefányiné a kassai színpadon.** Dr. Stefányi Nándornak a tragikus véget ért eperjesi rendőrkapitánynak ifju özvegye, a ki jelenleg a miskolci színtársulat jeles tagja, két estén március 12-én és 13-án — vendégszerepelni fog a kassai nemzeti színházban. A fiatal művész „Az örök törvény”-ben és „A heidelbergi diák élet”-ben fog fellépni. A két előadás élénk érdeklődéssel néz a kassai közönség, mert dr. Stefányiné nem egyszer mutatta be színpadi tehetségét mint műkedvelő, s mindannyiszor a kassai közönség nagy megelégedését és tetszését vívta ki magára. A mióta pedig hivatásszerűleg lépett a világot jelentő deszkákra, azóta annyira megerősödött, hogy ma már játéka a legkényesebb műizlést is kielégíti.

— **Gyufaoldatot ivott.** Varga Irma vadházasságban élt egy kassai iparossal. A szerelmes pár boldogságát évekig nem zavarta semmi, amíg a férfit néhány hét előtt a kassai 9. honvédezedhez póttartalékosnak be nem hívták. Varga Irma kenyér nélkül maradt és sok nélkülözés után végre Szász Izidornak Kossuth Lajos-utcai polgári kávéházába szegődött el kávéleánynak. Szeretőjét bántotta a dolog és heves szemrehányásokkal illette, hogy nem való tisztességes nőnek egy ilyen alsórendű kávéházban szolgálni. Mikor a legény látta, hogy szeretője nem hajlik szavára, elfordult tőle és más leánnyal kezdett szerelmi viszonyt. A leány ezt annyira szívére vette, hogy öngyilkosságra határozta el magát. Tegnap este 10 órakor gyufa és szodaoldatot ivott, amitől rögtön roszul lett és eszméletét veszítette. A kávé azonnal értesítette a rendőrséget, ahonnan Hollecek Pál ügyeletes fogalmazó Nagy Géza dr. tisztí orvossal mentek a helyszínre. A leányt a mentőkkel a közpórházba szállították, ahol az élesztgetési kísérletek sikerrel jártak. Varga Irma ma reggel már annyira magához tért, hogy a kórházban Hollecek fogalmazó ki is hallgathatta. Két-három hét alatt teljesen föl fog épülni.

— **Halálos foghuzás.** Liptó-szentmiklósról jelentik, hogy Prunyi Ottó vichodnai ág. ev. lelkész 60 éves korában meghalt. Az érdemes lelkész, aki a magyarság ügyét mindig előmozdította, foghuzás folytán beállott vérmérgezés folytán hunyt el.

— **Kitűnő kassai bor, Janik-féle termék.** — **Kimérés a Japán-kávéházban.**

Színház, művészet.

Műsor:

Szerdán, bérletszűnet Komlóssy Emmával, Az üdvöske, operett.

Csütörtökön, páros bérlet, először: Lebonnard papa. Színmű.

Pénteken, páratlan bérlet Lebonnard papa.

Szombaton, páros bérlet. Gül Baba.

Vasárnap, délután János vitéz, este páratlan bérlet. Felhő Klári, népszínmű.

Komlóssy Emma.

A kassai Nemzeti Színház színpada tegnap egy nagystilű művész nő megragadó egyéniségétől pompázott. Komlóssy Emma a Népszínház primadonnája lépett föl, mint vendég. Eleven, üde élet fakadt a kuliszák világában, mihelyt ellenállhatatlanul bájos Lilje a színpadra lépett. Hogy úgy mondjuk, valami napsugaras derű ömlött végig a színpadon, az igazi művészetnek az a mindent betöltő varázsa, mely a figyelmet nyomban magára koncentrálja, mely elhomályosít, eltakar mindenki mást, aki a színpadon él, mozog.

Komlóssy Emma ma kétségtelenül az ország első operett primadonnái közé tartozik. Hangjának ritka szépsége pedig valamennyi reklám primadonna fölé helyezi. Igaz, nincsen oly jól szervezett riporter gárdája, mint volt Kürynek és van Fedáknak, nem jegyzik fel róla, hány libát gázolt el rohanó automobiljával és mikor lesz kedve ismét háborút üzenni direktorának. Ez a szerény és csöndes művész nő erőszakolt reklám lármá nélkül is napról-napra emelkedik művészi pályafutásán.

Viszontlátása a művésznőnek, nekünk fokozott gyönyörűség, mert hiszen a kassai színpadról hódította el őt a Népszínház s Komlósi volt jó idő óta az első kassai primadonna, akinek távozását őszintén fájlatuk. Más primadonnákat könnyen felejt a publikum. Különösen a kassai zárkózott természetű közönség, mely tapsokban, színes ünneplésben talán a legfukarabb az országban. Más primadonnát nem igen emlegetnek Kassán, de Komlósi Emmát elfeledni nem tudják.

Tegnap is vége-hossza nem volt az ünneplésnek. Gyönyörű énekszámait viharos taps kísérte s a lámpák elé többször szólitották a művésznő teljes fényében ragyogó primadonnát.

— **Takács Mariska Kassán marad.** Komjáthy János színigazgató tegnap ujitotta meg Takács Mariskával a szerződést. A kassai közönség elismeréssel fog adózni Komjáthynek, hogy a kiváló tehetségű és népszerű drámai szendét továbbra is a kassai nemzeti színházhoz kötötte le, ahol évek óta a drámai ensemblének egyik erősege.

— **Komlósi Emma harmadik vendégjátéka.** Szerdán este lép fel harmadszor Komlósi Emma a Népszínház nagyhírű művésznője az Üdvöske címszerepében. Ez a végtelenül bájos zenéjű operett bőséges alkalmat nyújt a jeles primadonnának művésznője ragyogtatására. Komlósi Emma, a kinek csodaszép hangja általános ünneplés tárgya a fővárosban, mint Üdvöske szebbnél-szebb dalokat énekel. Ezenkívül játéka bájja, vonzó kedvessége itt nagyszerűen érvényesül. Az első két estén óriási érdeklődés kísérte Komlósi Emma vendégjátékait, remélhető, hogy bucsufellépte alkalmával ugyanaz a nagy érdeklődés fogadja a művésznőt. Komlósi Emma a legszívesebben jön Kassára, hol a közönség mindenkor nagyban ünnepli. Ezt az alkalmat is megragadta, hogy egykor dédelgetett primadonnáját ünnepelje. A szerdai előadásra jegyek előre válthatók.

— **A karszemélyzet jutalomjátéka.** A kassai nemzeti színház karszemélyzete ápr. hó 9-én tartja meg jutalomjátékát. A műsor

rendkívül érdekes és élvezetes lesz, úgy hogy a közönség szívesen fogja pártolni a derék karszemélyzetet, amely annyi gyönyörű színházest sikerének részese volt.

— **Premier esték a kassai színpadon.** Az idei színházi szezon még hátra levő időszakára számos ujdonsággal rendelkezik a kassai színtársulat. Komjáthy János színigazgató költséget nem kímélve oly gazdag ujdonság műsört állított össze, hogy a kassai közönség a fővárosi színpadok legnagyobb sikert aratott darabjaiban egymásután fog gyönyörködhetni. Legközelebb premier estét jelent a „Lebonnard apó” hatásos francia színmű, a Nemzeti Színház nagy sikert aratott ujdonsága, valamint Bernstein szenzációs színműve a Baccarat, mely a Vig-színház színpadáról került színre, nemkülönben Strinberg három felvonásos szomorújátéka „Az apa” mely erősen realiztikus irányával „Thalia társaság” által került bemutatásra vidéken Komjáthy adja először. Nagy érdeklődésre tarthat számot a Sherlock Hohnes című vígjáték, mely most a Vig-színház műsordarabja, valamint a Lady Vindermere nagyhírű szerzőjének W. Pincronak „A férfi vétke” című színműve, mely a fővárosi színpadot megelőzve került színre Kassán, a mennyiben a Nemzeti Színház csak a jövő szezonban mutatja be a kitűnő angol darabot. Az operett személyzet most a Magyar Színház jubiláns darabjára a Koldusgróf operettre készül, ezenkívül Verő György énekes játéka a Leányka is előkészületen van. Megszerezte Komjáthy még a Bohém szerelem, „Venusz” és A legvittezebb huszár operettek előadási jogát.

— **A szépségverseny.** A Színház és Élet szépségversenye március hó 15-én ér véget. Jelenleg a szavazatok állása Kassára vonatkozólag a következő: Fáy Flóra 1873, Tabori Frida 1718, Diósi Anna 1430, Kálai Lujza 1306, Komjáthy Zsófia 1200, Teréz 579, Takács Mariska 483, Nagy Aranka 465. A favoritek tehát érdekes finishez adnak kilátást.

Házmesternek

ajánlkozik uri házba két intelligens iparos személy. Ajánlatok a kiadóba.

szép

utcai lakás

3 szoba és hozzátartozóval, esetleg kerttel is, május hó 1-től kiadó.

Csermely-utca 20. sz. alatt.

Galambház

célszerű berendezéssel (tyuk-
* ketrecnek is alkalmas) *
olcsón eladó.

Erzsébet-tér 7. sz. a. a kapusnál.

Hazai Bank Részvénytársaság Nádor-utcai fiókja

Alaptőke 15.000 000 kor. Budapest, V., Nádor-utca 18. sz. Tartalék 2.225.000 kor.

Sürgönyeim: Nádorutcai Hazai Bank. Telefonszám: 86-01.

Biztos tőkebefektetés és legolcsóbb sorsjegyek a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület új nyereménykötvényei.

XXXXXXXXXX

Az első ciklusban évenként háromszor június 5, okt. 5, február 5

300.000

600.000

300.000

koronás tőnyeremények
40000 és 20000, 50000 és
20000, 40.000 és 20.000
koronás melléknyeremények kerülnek
sorsolásra.

Egy évi nyeremények összege:

1,571.000 kor.

Minden egyes sorsjegy

okvetlenül kisorsolódik

A nyeremények főösszege:

32,221.300 kor.

a törlesztési huzások főösszege:

36,933.750 kor.

mind az öt ciklusban.

XXXXXXXXXX

A vevőknek a rendkívül előnyös nyereményhúzásokon való játék csak a vételár kamataiba kerül, mert a legkisebb nyeremény és a törlesztéses húzásnál sorsolt nyereménykötvényért járó nyeremény-szelvény árfolyamértéke jóval több, mint a sorsjegyek mai ára.

Minden egyes nyereménykötvény, illetve a kötvény kisorsolása esetén az arra kiadandó nyeremény-szelvény az összes nyereményhúzásokon végig — tehát 70 éven át — játszik, e szerint többször is sorolható nyereménnyel.

A nyereménykötvényeknek biztosítékát az államnak, városoknak és községeknek nyújtott kölcsönök képezik és a törlesztések, valamint a nyeremények pontos kifizetéseért a Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület összes vagyonával külön is kezkesedik. Ezeket a nyereménykötvényeket **adjuk:**

a) készpénzfizetésre a mindenkori pontos napi árfolyamon darabonként 20 korona foglalót kikötve. A sorsjegyekre kívánatra igen jutányos feltételek mellett megfelelő előleget nyújtunk.

b) az 1883. XXXI. t.-c. értelmében kiállított **részletivekre 18 havi 10 koronás, vagy 32 havi 6 koronás részletre.**

1906. március 15-ig beérkező rendeléseknél intézetünk ezeken az árokon árfolyamemelkedés esetén sem változtat.

Már az első részletnek postautalványon való beküldése után megküldjük a sorsjegyek sorozatát és számát tartalmazó törvényesen kiállított részletivet, melynek alapján a vevő azonnal megszerzi a kizárólagos játékjogot.

a) Készpénzfizetésre:

Hazai Bank Részvénytársaság Nádor-utcai fiókja, Bpest V., Nádor-u. 18.

Szíveskedjenek részemre a napi árfolyamon számítva készpénzfizetés ellen — darab Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesületi nyereménykötvényt küldeni. Mai postával küldök Önöknek foglalóul darabonként 20 koronát azaz összesen — koronát, míg a hátralékos összeget szíveskedjenek utánvétellel beszélni.

Kelt

A megrendelő neve:

(olvasható aláírás.)

Pontos lakáscíme:

Megrendelési jegy.

b) Részletivve:

Hazai Bank Részvénytársaság Nádor-utcai fiókja, Bpest, V., Nádor-u. 18.

Megrendelek Önöknél a prospektusukban foglalt feltételek szerint az 1883: XXXI. t.-c. értelmében kiállítandó részletivve — darab Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesületi nyereménykötvényt. A vételárat darabonként — koronás — havi részletben fogom törleszteni. Az első részletet összesen — kor ma postautalványon küldtem címükre.

Kelt

A megrendelő neve:

(olvasható aláírás)

Pontos lakáscíme:

KASSAI TAKARÉKPÉNZTÁR.

Értesítés.

A t. közönség b. tudomására hozzuk, hogy az általunk képviselt es. kir. szab. **TRIESTI ÁLT. BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG** (Assicurazioni Generali), **A MAGYAR JÉG- és VISZONTBIZTOSÍTÓ R. T.** és az **ELSŐ O. ÁLTALÁNOS BALESET ELLEN BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG** főügynökségének irodáját folyó hó 7-étől kezdve Fő-utca 36. sz. a. lévő váltóüzletünkbe helyezzük át.

Kassa, 1906. március 3-án

Az igazgatóság.

Sok pénzt

takaríthat meg, ha

Pesti Hazai Takarékpénztár

sorsjegyet

készpénz vagy részletfizetésre

nálunk

vásárol.

Érdeklődőknek tehát **minden esetre** ajánlatos e tárgyban hozzánk fordulni és mi készséggel teszünk díjtalanul ajánlatot.

Nemzeti Pénzváltó Részvénytársaság

Budapest, Andrassy-ut 9. sz.

A Pesti Hazai Első

Takarékpénztár-Egyesület

SORSJEGYEIT

napi árfolyamon elszámoljuk és a sorsjegyekre előnyös feltételek mellett megfelelő

KÖLCSÖNT

is nyújtunk.

Kassai Jelzálogbank.

Fodor Sándor pápai praelátus ünnepi beszéde.

Tisztelt hallgatóim!

Szavaimat egy vallomással kezdem, azzal: hogy elég hosszúra nyúlt papi életem folyamán ma először történik, hogy hallgatóim fölmentenek az alól, ami nélkül az egyházi beszéd nem képzelhető: a hangulat előkészítésétől. Fölmentenek pedig az által, hogy ezt a szükséges hangulatot magukkal s magukban hozták a templomba. Hiszen csak végig kell tekintenem hallgatóimon, hogy lássam, hogy egy közös érzés szól ki ma mindannyiak arcából; és szól ez az érzés oly ékesen s oly félreismerhetlenül, hogy szinte aggódom lesz-e szavam, mely hacsak hozzávetőleg méltóan fejezhesse ki azt, a mi az Önök lelkében ma végbe megy.

De hát voltaképen honnét ez a szokatlanul ünnepélyes hangulat? és mi is hozott ma minket Istennek ezen szent hajlékába? Nem sok. Mindössze egy egyetlen szó, de az a szó Isten és a vallásos tisztelet tárgyai után a legszentebb. Egy eszme gyűjtött ma minket egybe, mely eszme annál magasabbra emeli az embert, mennél inkább rabjává tette ugyan őt; mely eszmét szolgálni gyönyör, melyért szenvedni dicsőség. És az eszme a fogalom neve? Haza!

Igen a Haza szent fogalma töltötte ma meg ezt a templomot.

Haza! Önök t. h. bizonyára azt várják most tőlem, hogy én ezt a fogalmat meghatározom. De hát ki határozta azt meg valaha? És lehet-e egyáltalán meghatározni azt, a mi a gondolat és érzelm világait teljesen uralja; a mi kezdve a legcsöndesebb érzetektől a legerősebb szenvedélyek egész skáláján végig viszi s ellenáthatatlanul magával ragadja azt, a kit egyszer magáévá tett.

De hát éppen ezt a mindenható erőt ne lehetne meghatározni? Megvallom, nem vállalkozhatom rá. Mert én a haza fogalmával szemben csak érezni tudok, de annak mivoltát hideg boncolgató észszel fejtegetni épp úgy nem tudom, mint a hogy nem tudnám Önöknek hirtelen megmondani, hogy mi az a szülőföld. Szülőföld? — hát talán egy szerető édes anyja, vagy egy testvér, egykori mosolyának emléke? talán egy a ház ereszére boruló fa, melynek üdítő árnyéka annyiszor gyűjtötte egybe a boldog családot. Vagy talán a láthatárt szegélyező hegyek, melyek mögül annyiszor hinté be bucsusugaraival a leáldozó nap a boldog gyermekort — mit tudom én. De egyet tudok, azt, hogy a Haza iránti ösztön maga a világegyetem főntartója, maga a mindenható Isten oltotta az ember szívébe. Ösztönnek és nem szeretetnek nevezem én azt a mindenható vonzerőt. Mert az ösztön erősebb a szeretetnél, és mert szeretetté már a kultúra magasabb foka nemesíti ezt az elementáris erőt. Mert nem a gondolkodás, nem a szemlélődés és nem is a bölcselkedés eredménye az a valami a mi bennünket hazánkhoz köt, hanem egyenesen a Gondviselés törvénye, a mely törvénnyel az emberiség földön való arányos felosztását s egyensúlyát akarta biztosítani. Mert vegyük el az embertől ezt az ösztönt és mi fog történni? Az, hogy a léteért küzdő és természetszerűen a jobbat kereső emberiség egyig ott hagyja a kietlen ég alját és oda megy, a hol jutalmazóbb a rög, mert melegebb a nap. Vagyis bekövetkezne az, hogy míg ennek a földnek egyik részében túlnépesedés állana be, addig annak másik része teljesen elnéptelenednék. Nehogy ez beálljon, gondoskodik róla Istennek ezen törvénye, mely törvény épp úgy érvényesül a magas éjszakai, ott,

hol jégcsappá válik a lehelet, mint a hogy érvényesül a délszak buja növényzete közepette. Sőt a tapasztalás azt bizonyítja, hogy azon a kietlen vidéken még belterjesebb a haza iránti vonzalom. Vajon miért? Miért hát kérdezzék meg önök az anyát, miért árasztja ő ki mindenható anyai szeretetének megnyilatkozásait a maga testileg satnya gyermekére nagyobb mértékben mint az egészségesre. És hogy ha az az anya megtud Önöknek erre a kérdésre felelni, akkor talán képes leszek én is megfelelni arra a másik kérdésre. De ugyanezen isteni törvény az által, hogy szeretetté, erényné alakítja a művelt embernél azt, a mi eredetileg csak ösztön volt, rugója lesz ember legnemesebb cselekvéseinek. Mert szakítsuk ki az emberből ezt a szeretetet és kitéptük lelkéből a legszebb s legnemesebb elhatározások legigazabb sugalmazóját, lehetlenné tettük az önfeláldozás a hősiesség örökszép erényét; a történelem elvezetésén a maga legszebb hátterét; kiszáradna a költészet leggazdagabb forrása, mely költészet azontul legfeljebb az emberi szív ritkán szép és — mi tagadás — többnyire selejtes megnyilatkozásainak eseteléséből táplálkoznék. Ezen hazaszeretet nélkül sohasem született volna egy Homerosz, ki a maga sziklás s terméketlen kis hazájának örök életet biztosított. De hagyjuk, a külföldet, maradjunk itthon. Enélkül a szeretet nélkül sohasem látott volna napvilágot a magyar nemzeti imádság és a Szózat. Mert vajjon mi sugalmazta ezeknek íróit? Hát mi egyéb, ha nem a hazájok iránti véghetetlen szeretet és a hazájok sorsa feletti véghetetlen fájdalom. A betegség fájdalomában termeli a nemes kagyló a drága gyöngyöt, a beteg haza sorsa feletti fájdalom szülte a multban és szülni fogja a jövőben is a költészet legdrágább gyöngyeit. És miként a multban és a jelenben, szülni fogja a jövőben is az ember szívében kelhető legmagasabb érzeteket s ezek között az aggályt: elveszíteni azt, a mit szeretünk.

Fentebb kimondtam a betegség szót. Önök közül t. h. bizonyára láttam már egy nehéz betegségben sanyalódó családját. Én mint gyóntató pap sokszor voltam ilyen szívfacsaró jelenetek tanúja. Láttam ilyenkor ártatlan gyermeket a ki elfelejtette játékszerét. Láttam a serdülő hajadont, aki tovaüzte lelkéből a sejtett boldogság ábrándjait. Láttam a viharezett és ambíciók által hajtott férjet, a kit egyszerre elhagyott mindaz, ami eddig uralta s láttam mindannyiukat oda omolni és még most hallani vélem a felzokogó imát: Isten tartsd meg nekünk anyánkat. És csak Isten a megmondhatója, hogy minden földi segítség fogytán hányszor segíthetett az ilyen ima.

Ilyenforma kínos az az érzés, amely bennünket megszállva tart. Mi is egy nehézbeteg anyát, mindnyájunk édesanyját könnyezzzük most. És látva kínos vergődését, szinte magától kél lelkünkben az iszonyú gondolat: hátha elveszítjük! S innét van az t. h. hogy ez a mai hangulatunk olyan komolyan ünnepélyes, hogy olyan imaszerű mindaz, a mi az önök lelkében mai nap kél. Mert ebbe a hangulatba igen sok megyül a rettegésből a jövőért. És éppen azért valamint az a család, mi is elfelejtjük egyéni örömeinket, önzésünket, mindent és egy egyetlen érzetben felolvadva, miként azok, mi is leborulunk és felzokog a mi ajkainkon is az ima: Istenünk! Tartsd meg anyánkat!

És ha akadna valami kozmopolita, aki azon gunnyal sivalkodna bele a mi hazafias imánkba: hát imával akarjátok meg-

menteni a hazát? Hát mi annak az embernek a ki kitudta szívéből tépni azt, a mit onnét egy barbár kidobni nem képes: beteg hazája képét, mi annak azt mondanánk, hogy mi nálánál többet tudunk. Mert mi tudjuk azt, amit az ő sivár lelke soha meg nem érthet, hogy az ima azon kulcs, melylyel megnyithatni az eget; mi tudjuk, hogy az alázatos lélek és szívből fakadó ima azon mindenható erő, melylyel ki lehet az égből erőszakolni azt, amit a föld nem adhat: közös anyánk egészségét, hazánk boldogságát. És ha akadna egy más kozmopolita, aki megmosolyogná azt a könnyűt, amely az önök szemében most felragyog, hát én annak azt mondanám, mi azt a könnyűt attól tanultuk, aki egykor az olajfák hegyéről végig tekintve szülővárosán és isteni tekintetével előre látván annak pusztulását, miként az irás följegyezte, sirt. Szentséges vérével áldozott az emberi nemért, könnyűvel áldozott szerencsétlen hazájáért. Azóta szent az a könnyű, mert azt a hazáját szerető Istenember saját könnyűvel szentelte meg.

T. h. Ha sikerült ennek a szegény nemzetnek ebben a poliglott országban magának a hegemoniát biztosítani; ha sikerült eddig az idők viharai ellen megvédeni hazája államosságát, ugy ezt két tényezőnek köszönheti. Az egyik az az elpusztíthatlan szívósság, melylyel, kezdve a pusztaszeri szerződéstől egészen máig, küzdött nemzeti intézményeier, jogaiért. A másik tényező az, hogy Istent az állami háztartásból soha ki nem dobta Ennyit a multból. A jövő Isten kezében van. De nekünk adta a jelent, hogy munkáljuk a jövőt.

Csakhogy az a munka igen aggasztó módon indult. Van ugyanis korunknak egy legújabb alkotása, s ezen alkotás személyesítője az Übermensch. Bocssásanak meg, hogy erre nem tudok, de nem is keresek magyar szót. Hagyjuk meg ezt is külföldi terméknek. Ez a legújabb teremtmény nem kevesebbre vállalkozott mint arra, hogy az erkölcsi rendet a személyes Isten nélkül fentartja. És fájdalom, iskolája hódít; mert követői tisztára megfélelkeztek azon igazságról, hogy ujat, üdvöset megalapítani csak a pozitív Istenben hívő szellemek tudnak; a kor betegségeit gyógyítani csak azok vannak hivatva, a kikben hit, meggyőződés, lelkesülés és eszményiség lakik.

Mi, kik annyira tudunk ma egy szent eszmében felolvadni, maradjunk egyek azon elhatározásban is, hogy minden lehető megteszünk, hogy az az Übermensch nálunk ne diadalmaskodjék, hogy az a mi jóságos gondozó Istenünk továbbra is megtartsa országunkban az őt megillető helyet. De ugyanakkor tegyük lelkünkben fogadalmat, hogy habár a mindennapi életben sok mindenféle választ is el minket egymástól, lesz mindenha egy tér, a hol találkozunk, amely téren megszűnik minden válaszfal; hol a legteljesebb összhangzatot semmi disszonancia megzavarni képes nem lesz. S ez a tér, ez az összekötő kapocs a hazaszeretet, a hazáért való cselekvés, és hogy ezeken áldás legyen, a hazáért való ima. A nap sugarai is csak úgy gyujtanak, ha egységesen hatnak. Ilyen legyen a mi egyesülésünk is. Mert csak így fordul valóra, hogy

„Erős folyó a medrét maga megássa.”
Amen.

